

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ДНІПРОВСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»
ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ КРИВОРІЗЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
КОМУНАЛЬНИЙ ПОЗАШКІЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ЦЕНТР ТУРИЗМ, КРАЄЗНАВСТВА ТА ЕКСКУРСІЙ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ
ІНГУЛЕЦЬКОГО РАЙОНУ» КРИВОРІЗЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

ПОГОДЖЕНО

Протокол засідання педагогічної ради Комунального позашкільного навчального закладу «Центр туризму, краєзнавства та екскурсій учнівської молоді Інгулецького району» Криворізької міської ради від 15 березня 2019 р. № 2

СХВАЛЕНО

Протокол засідання науково-методичної ради Комунального вищого навчального закладу «Дніпровської академії неперервної освіти» Дніпропетровської обласної ради» від 13 червня 2019 р. № 4

Навчальна програма з позашкільної освіти
туристсько-краєзнавчого напрямку
«Краєзнавство рідного краю»

1 рік навчання

Укладач:

Юношева Ілона Вікторівна – керівник гуртка «Географічне краєзнавство» комунального позашкільного навчального закладу «Центр туризму, краєзнавства та екскурсій учнівської молоді Інгулецького району» Криворізької міської ради, керівник гуртка-методист.

Рецензент:

Пацюк В.С. – кандидат географічних наук, доцент кафедри фізичної географії, краєзнавства та туризму, Державного вищого навчального закладу «Криворізький державний педагогічний університет».

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Краєзнавство – це галузь людської діяльності, яка спрямована на всебічне вивчення краю та сукупність знань про край: його географію, історію, економіку та інші сфери життєдіяльності.

Краєзнавство сприяє: соціальному, економічному та культурному розвитку краю; охороні та раціональному використанню природних багатств і культурної спадщини краю; поширенню краєзнавчих знань для досягнення освітніх, пізнавальних і виховних цілей; формуванню національної самосвідомості, вихованню поважного ставлення до історії та культури краю; розвитку творчих здібностей на базі традицій народного та професійного мистецтва

Навчальна програма з позашкільної освіти туристсько-краєзнавчого напрямку «Краєзнавство рідного краю» створена на основі типових програм «Географічне краєзнавство», «Історичне краєзнавство» та «Екологічне краєзнавство» (навчальні програми для гуртків туристсько-краєзнавчого напрямку позашкільної освіти (краєзнавчий профіль), (випуск 1)), що має гриф «Рекомендовано» Міністерства освіти і науки України (Лист Міністерства освіти і науки України від 02.04.2012 № 1/11-4293 про надання грифа «Рекомендовано Міністерства освіти і науки спорту України».) Зміни, які внесені до вказаної навчальної програми враховують специфіку кадрового, навчально-методичного, матеріально-технічного забезпечення закладу позашкільної освіти, нахили, інтереси підготовленості вихованців закладу (відповідно до листа Міністерства освіти і науки України від 19.08.2014 № 1/9-417 «Про навчальні програми з позашкільної освіти»).

Краєзнавство рідного краю на сучасному етапі – це поєднання наукових законів про розвиток просторово-часових систем, що формуються у процесі взаємодії суспільства і методів регулювання і управління цими системами. При цьому під просторово-часовими системами розуміють природні ландшафти та різні типи територіально-виробничих комплексів, вивчення яких неможливе поза процесом взаємодії природи і суспільства.

Основна спрямованість програми сприяти відродженню духовності у юного покоління, прищеплення любові до своєї рідної землі, дати додаткові знання з географії, історії та екології свого краю, познайомитися з його минулим і сьогоденням, вивчити природу і господарство рідного краю

Актуальність програми полягає в тому, що зараз назріла гостра необхідність у вихованні активної громадянської позиції, дбайливого ставлення до всього, чим багата Україна. Саме з любові до своєї батьківщини, до рідного краю, де людина народилася і виросла, і починається формування любові до своєї країни. Пам'ять про минуле, про славних предків, про вікові культурні традиції допоможе відновити зв'язок поколінь, пробудити національну гідність, виховати патріота, господаря своєї землі.

Особливість даної програми полягає в ретельному відборі краєзнавчого матеріалу, в подачі учням нової для них інформації.

Враховується проблематика позашкільної освіти: підтримка обдарованих дітей, створюються умови для розкриття їх здібностей і можливостей, організація дозвілля учнів.

Своєрідна особливість програми полягає у великій кількості екскурсій та експедицій порідному краю, виховання свідомої, творчої особистості, якій можна буде довірити майбутнє рідного краю. Програма інтегрована, так як включає знання з історії, географії, екології, культурології.

Мета програми: за допомогою різноманітної навчальної діяльності створити умови для розвитку інтересу до вивчення свого рідного краю.

Програма передбачає розв'язання таких завдань:

- дати учням ґрунтовні знання про природу, населення і господарство свого села (міста), району, області;
- ознайомити з принципами раціонального використання природних ресурсів свого краю;
- навчити учнів практично застосовувати здобуті географічні знання, оцінювати стан природи своєї області (району) і вплив на неї господарської діяльності людини;

- виховувати бережливе ставлення до природи і ресурсів свого краю (області, адміністративного району);
- усвідомлення особистої причетності до подій, що відбуваються в навколишньому середовищі та в суспільстві свого краю (адміністративного району).

Програма розрахована на гуртківців віком від 14 років і старші, Програма передбачає навчання дітей в гуртках вищого рівня протягом одного року. На опрацювання навчального матеріалу відводиться 324 години на рік.

Важлива роль відводиться формуванню у гуртківців мовної культури, засвоєнню географічної, краєзнавчої та туристської термінології, практичних навичок роботи з колекціями, гербаріями, історичними довідками, літературою, обладнанням, компасом, картографічними матеріалами, користування туристським спорядженням та обладнанням, виконання топографічних робіт, свідомого ставлення до власного здоров'я.

Екскурсії та практичні заняття є обов'язковими та необхідними складовими навчально-виховного процесу. Вони передбачають створення умов для наближення змісту тем до реального життя. Необхідною умовою організації екскурсій і практичних занять на місцевості є дотримання санітарно-гігієнічних вимог та техніки безпеки.

При плануванні екскурсій практичних занять, подорожей та змагань беруться до уваги сезонні зміни погоди, кліматичні умови. Додаткові можливості для реалізації запланованих заходів під час канікул.

Для закріплення та реалізації набутих вихованцями знань, умінь та навичок у кінці навчального році проводиться літня туристсько-краєзнавча експедиція (поза сіткою навчальних годин).

Програма передбачає варіативність як дидактичних принципів, так і елементів інноваційних методів навчання спрямованих на формування творчої особистості, включаючи оздоровчу та інструктивну спрямованість.

Застосовуються різноманітні засоби навчання: наочні посібники, колекції, гербарії, картографічний матеріал, технічні засоби навчання.

За даною програмою можуть проводитися індивідуального навчання, які організуються відповідно до чинного Положення про порядок організації індивідуальної та групової роботи в позашкільних навчальних закладах.

Керівник гуртка в установленому порядку може вносити зміни до розподілу навчального часу на вивчення окремих тем програми, враховуючи рівень підготовки, вік, інтереси вихованців, стан матеріально-технічної бази закладу, в якому працюють гуртки. Теми подані у порядку зростання складності матеріалу.

У перші тижні занять необхідно провести батьківські збори, де розповісти про план роботи гуртка, розклад занять та особисте спорядження юного туриста для практичних занять та подорожей.

При проведенні навчально-виховного процесу в гуртка та з метою ефективного засвоєння систематизованих знань, умінь та навичок використовуються засоби навчання відповідно до чинного Типового переліку навчально-наочних посібників і технічних засобів навчання для художньо-естетичних, еколого-натуралістичних, туристсько-краєзнавчих і науково-технічних позашкільних навчальних закладів.

Вищий рівень, перший рік навчання НАВЧАЛЬНО - ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Назва розділу, теми	Кількість годин		
	теоретичних	практичних	усього
Вступ	3	-	3
Розділ 1. Краєзнавство	52	152	204
1.1. Актуалізація знань учнів з географії, історії,	3	-	3

екології рідного краю			
1.2. Географічні особливості рідного краю.	1	2	3
1.3. Рельєф, ґрунти, рослинний і тваринний світ свого краю	3	9	12
1.4. Геологічна будова краю	3	9	12
1.5. Корисні копалини	3	9	12
1.6. Метеорологічні спостереження	3	9	12
1.7. Гідрологічні спостереження	3	9	12
1.8. Вивчення господарства рідного краю	3	9	12
1.9. Охорона навколишнього природного середовища	-	12	12
1.10. Історико-культурні об'єкти України	3	9	12
1.11. Історико-краєзнавчі дослідження, обладнання для краєзнавчих досліджень	6	21	27
1.12. Вивчення історичних пам'яток, життя і діяльність видатних людей рідного краю	3	24	27
1.13. Археологічна спадщина рідного краю, організація роботи краєзнавчого музею	6	9	15
1.14. Екологія як наука про взаємовідносини людини і природи	6	-	6
1.15. Обладнання та документація для еколого-краєзнавчих досліджень	3	12	15
1.16. Підготовка звіту краєзнавчої експедиції	3	9	12
Розділ 2. Пошуково-дослідницька робота	9	24	33
2.1. Науки, які нас оточують. Що я думаю про свої здібності	1	1	2
2.2. Структура та зміст пошуково-дослідницької діяльності	1	1	2
2.3. Основні джерела отримання інформації	1	2	3
2.4. Оформлення списку літератури та використаних електронних джерел		1	1
2.5. Методи дослідження.	2		2
2.6. Обробка результатів дослідження, методика оформлення результатів.		2	2
2.7. Оформлення роботи, підготовка доповіді	1	2	3
2.8. Як правильно робити презентацію, знайомство з Microsoft Power Point.	1	1	2
2.9. Тематичні навчальні дослідження.	2	14	16
Розділ 3. Туристсько-спортивна підготовка	9	30	39
3.1. Спортивне орієнтування. Топографічна підготовка	3	9	12
3.2. Туристське спорядження	-	3	3
3.3. Туристський побут. Організація харчування в краєзнавчій експедиції	3	6	9
3.4. Техніка пішогохідного туризму	-	6	6
3.5. Підготовка до літньої експедиції	3	6	9
Розділ 4. Фізична підготовка та безпека життєдіяльності	3	39	42
4.1. Фізична підготовка. Спортивні ігри	1	21	22
4.2. Правила санітарії та гігієни. Перша (долікарська) медична допомога	2	18	20
Підсумок	-	3	3

Разом:	76	248	324
Багатоденна туристсько-краєзнавча подорож	Поза сіткою годин		

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Вступ (3 год.)

Теоретична частина. Історія розвитку туризму та краєзнавства. Зміст і завдання роботи гуртка, особливості роботи гуртка. Техніка безпеки під час проведення занять у приміщеннях, спортивних залах, спортивних майданчиках та на місцевості. Безпечні умови організації екскурсій. Правила дорожнього руху. Норми поведінки у міському та міжміському транспорті. Протипожежна безпека в лісопарковій зоні, в туристських походах та краєзнавчих експедиціях.

Розділ 1. Краєзнавство (204 год.)

1.1. Актуалізація знань учнів з географії, історії, екології рідного краю (3 год.)

Теоретична частина. Контрольна перевірка рівня туристсько-краєзнавчих знань, умінь та навичок гуртківців (поняття про краєзнавство, карту, компас, ріки, рельєф, рослинний та тваринний світ, тощо)

1.2. Географічні особливості рідного краю (3 год.)

Теоретична частина. Фізико-географічна та економічна характеристика Дніпропетровщини: географічне положення, рельєф, клімат, ґрунти, рослинний і тваринний світ, гідрологічна сітка, корисні копалини та їх значення в господарстві краю. Довідники, путівники, посібники та інша література по рідному краю. Рекомендовані райони подорожей Криворіжжя.

Практична частина. Робота з картографічним матеріалом, путівниками, посібниками. Розробка екскурсійного маршруту по місту.

1.3. Рельєф, ґрунти, рослинний і тваринний світ свого краю (12 год.)

Теоретична частина. Особливості рельєфу своєї місцевості. Взаємозв'язок рельєфу з іншими природними компонентами (ґрунти, води, мікроклімат). Природна зона. Типи ґрунтів. Видовий склад лісу, види рослин та тварин. «Червона книга України».

Практична частина. Відображення рельєфу (на прикладі горба та улоговини). Опис ґрунтового розрізу, визначення структури ґрунту. Збір гербарію місцевих рослин. Екскурсія до Широківського лісництва, музею природи (Криворізький ботанічний сад).

1.4. Геологічна будова краю (12 год.)

Теоретична частина. Основні етапи геологічної історії. Геологічні системи. Геологічна будова місцевості. Тектонічна карта рідного краю. Ендогенні та екзогенні процеси на Криворіжжі.

Практична частина. Екскурсія до геологічного та краєзнавчого музею. Малювання умовних знаків тектонічної карти. Збір колекції порід, які характерні для свого краю. Робота на виходах аркозових піщаників. Робота з геологічними картами і літературою про рідний край.

1.5. Корисні копалини (12 год.)

Теоретична частина. Магматичні і метаморфічні породи. Структурні ознаки руди чорних та кольорових металів. Неметалічні корисні копалини. Використання корисних копалин.

Практична частина. Робота з колекціями корисних копалин. Екскурсія на кар'єр Інгулецького гірничо-збагачувального комбінату, відвідування музею Південного гірничо-збагачувального комбінату для ознайомлення з розробкою корисних копалин. Визначення структури гірських порід. Складання колекцій за групами.

1.6. Метеорологічні спостереження (12 год.)

Теоретична частина. Місцеві ознаки та прогноз погоди (ознаки сталої, ясної погоди та сталої непогоди). Прилади для метеорологічних спостережень та їх устрій. Термометр,

барометр, гігрометр, флюгер. Повітряні маси. Атмосферний фронт, тиск. Хмари і інші атмосферні явища. Поняття мікроклімату. Метеорологічна служба.

Практична частина. Метеорологічні спостереження по приладах. Вивчення метеоприладів і робота з ними. Метеорологічні спостереження в поході. Складання рози вітрів даної місцевості. Ведення щоденника спостережень. Викреслювання графіків і схем температури, тиску, хмарності, вологості. Прогноз погоди на наступний день. Виміри тиску, опадів, товщини снігового покриву. Спостереження розвитку явищ природи.

1.7. Гідрологічні спостереження (12 год.)

Теоретична частина. Води рідного краю. Дослідження річок, озер, штучних водоймищ. Грунтові і підземні води. Охорона вод. Довідки про використання води в господарчій діяльності краю.

Практична частина. Вимір швидкості течії річки Інгулець, глибини і ширини. Дослідження озера – зйомка берегової лінії, температури. Вивчення властивостей води. Аналіз води з різних джерел. Вивчення колодязів і джерел прісної води. Виконання завдань організацій по охороні водоймищ.

1.8. Вивчення господарства рідного краю (12 год.)

Теоретична частина. Історичні і географічні умови виникнення промисловості, сільського господарства, транспорту даної місцевості. Колективні та приватні підприємства. Спеціалізація господарства району, перспективи розвитку. Зв'язок різних галузей господарства району. Вивчення економічної ефективності галузей господарства району.

Практична частина. Складання історичної довідки про господарство рідного краю. Знайомство з сільськогосподарським, промисловим, транспортним господарством та підприємствами. Складання економіко-географічної характеристики підприємств Інгулецького району. Складання історико-географічного опису Криворіжжя.

1.9. Охорона навколишнього природного середовища (12 год.)

Практична частина. Заказник «Візирка», як форма збереження окремих ділянок природи для наукових досліджень. Відвідування рекреаційних зон своєї місцевості. Знайомство з різними видами ландшафтів. Екскурсія до заповідних ландшафтних парків. Вивчення впливу гірничодобувної промисловості на екологію Кривого Рогу.

1.10. Історико-культурні об'єкти України (12 год.)

Теоретична частина. Історичні та культурні пам'ятники – надбання народу. Види пам'ятників історії та культури:

- пам'ятники історії: будівлі, пам'ятні місця, пов'язані з важливими історичними подіями в житті народу;
- пам'ятники археології: городища, кургани, залишки стародавніх поселень, кам'яні споруди, наскальні зображення;
- пам'ятники містобудування та архітектури;
- пам'ятники мистецтва: твори монументального, образотворчого, декоративно-прикладного та інших видів мистецтва;
- документальні пам'ятки: акти органів державної влади та органів державного управління, інші письмові документи, кіно - фотодокументи тощо.

Практична частина. Заходи з пропаганди пам'яток історії та культури рідного краю. Екскурсії та походи з метою ознайомлення і вивчення пам'яток історії і культури рідного краю (відвідування Балки Кобильня в с. Шестірня, кургану в с. Андріївка, могили Сіромахи в с.м.т. Широке).

1.11. Історико-краєзнавчі дослідження рідного краю. Обладнання для краєзнавчих досліджень (27 год.)

Теоретична частина. Роль історичного краєзнавства у вивченні культурно-історичних, трудових та духовних традицій рідного краю. Шляхи збирання історико-краєзнавчих матеріалів. Методи краєзнавчих досліджень. Поняття «рідний край», кордони, природні умови та населення рідного краю.

Практична частина. Вивчення кордонів рідного краю, робота з літературними джерелами. Встановлення зв'язків з архівами, музеями, пошук свідків історичних подій, та зустрічі з ними, записи їх спогадів. Обробка листів, документів, фотографій. Вивчення літератури з історії рідного краю та архівних даних. Записи спогадів старожилів та учасників історичних подій. Дослідницька робота з вивчення географічних назв та легенд. Записи старовинних пісень, обрядів. Збирання старовинних монет та інших грошових знаків. Походи та експедиції.

1.12. Вивчення історичних пам'яток. Життя і діяльність видатних людей рідного краю (27 год.)

Теоретична частина. Пам'ятні місця, пов'язані із життям і діяльністю вчених, письменників, художників та інших діячів культури та мистецтва та їх значення в житті рідного краю. Меморіальні музеї, музеї-квартири, пам'ятники архітектури, художні музеї, галереї, монументи, садово-паркове мистецтво. Забуті імена людей рідного краю.

Практична частина. Ознайомлення з пам'ятними місцями. Фотографування, замальовування та опис цих місць. Зустрічі з науковцями, письменниками, художниками, скульпторами та архітекторами. Записи їх спогадів. Виконання завдань різних громадських організацій та фондів. Оформлення зібраних матеріалів для краєзнавчого музею.

1.13. Археологічна спадщина рідного краю, організація роботи шкільного краєзнавчого музею (15 год.)

Теоретична частина. Поселення та захоронення на території рідного краю. Стоянки та городища. Види захоронень: кургани, ґрунтові могильники. Археологічна розвідка та розкопки.

Практична частина. Визначення археологічних пам'ятників, участь у археологічних розкопках (по можливості). Використання археологічних знахідок у роботі краєзнавчого музею, підготовка екскурсій для музею, масові заходи в музеї.

1.14. Екологія як наука про взаємовідносини людини і природи (6 год.)

Теоретична частина. Екологія як природне та суспільне явище: актуальність екологічних проблем, економічний розвиток адміністративно-територіальних одиниць України та екологія; екологічні технології на службі людям тощо.

1.15. Обладнання та документація для еколого-краєзнавчих досліджень (15 год.)

Теоретична частина. Вивчення приладів та обладнання для проведення екологічних досліджень. Прилади для метеорологічних спостережень: термометр, барометр, гігрометр, опадомір, флюгер. Прилади для геоморфологічних досліджень: нівелір, екліметр. Прилади для гідрологічних досліджень: термометр, водомірна рейка, поплавки для обчислення швидкості течії, індикаторний лакмусовий папірець. Прилади для флористичних і фауністичних досліджень: гербарна сітка і папка, мікроскоп (бінокляр), ентомологічна морилка, сачок, бінокль.

Практична частина. Метеорологічні спостереження під час експедиції. Складання «рози вітрів» даної місцевості. Ведення щоденника спостережень. Побудова геоморфологічного профілю. Визначення температури, прозорості, кольору, запаху, кислотності, жорсткості води. Виготовлення гербарних зразків. Опис незнайомих видів рослин і комах з використанням мікроскопу (бінокляру). Розробка бланків опису природних об'єктів, їх заповнення під час експедицій. Місцеві ознаки та прогноз погоди (ознаки сталої ясної погоди та негоди, наближення змін у погоді, фіксування зазначених природних явищ).

1.16. Підготовка звіту краєзнавчої експедиції (12 год.)

Теоретична частина. Підсумкова робота з польовим щоденником. Оформлення зібраних під час експедиції письмових та усних джерел. Паспортизація маршрутів і пам'ятників історії та культури. Схема туристсько-краєзнавчого маршруту та його опис. Пропаганда матеріалів туристсько-краєзнавчої експедиції у навчальному закладі.

Практична частина. Оформлення польового щоденника. Складання письмового звіту про туристсько-краєзнавчу експедицію. Підготовка матеріалів, зібраних під час експедиції

для передачі в краєзнавчий музей навчального закладу. Оформлення звітної виставки. Виступи зі звітом про туристсько-краєзнавчу експедицію в закладі.

Розділ 2. Пошуково-дослідницька робота (33 год.)

2.1. Науки, які нас оточують. Що я думаю про свої здібності (2 год.)

Теоретична частина. Виявлення області знань, в яких кожна дитина хотіла би себе проявити. Визначення комунікативних умінь учнів.

Практична частина. Анкетування учнів, опитування.

2.2. Структура та зміст пошуково-дослідницької діяльності (2 год.)

Теоретична частина. Актуальність. Цілі і завдання дослідницької діяльності. Структура дослідницької діяльності. Визначення змісту.

Практична частина. Побудова схеми «Структура дослідницької діяльності», визначення змісту для дослідження по темі: «Тут живу я».

2.3. Основні джерела отримання інформації (3 год.)

Теоретична частина. Навчальна література - підручники, хрестоматії. Довідкова література - словники, довідники, енциклопедії. Електронні посібники.

Практична частина. Робота з джерелом інформації. Робота з книгою. Робота з електронним посібником.

2.4. Оформлення списку літератури та використання електронних джерел (1 год.)

Практична частина. Правила оформлення списку використаної літератури. Оформлення списку використаних електронних джерел.

2.5. Методи дослідження (2 год.)

Теоретична частина. Експеримент. Спостереження. Анкетування. Розумові операції, необхідні для навчально-дослідницької діяльності: аналіз, синтез, порівняння, узагальнення, висновки.

2.6. Обробка результатів дослідження. Методика оформлення результатів (2 год.)

Практична частина. письмовий звіт: структура і зміст. Візуальний звіт - діаграми, таблиці, схеми, графіки. Дослідження по темі: «Результати забруднення навколишнього середовища».

2.7. Оформлення роботи підготовка доповіді (3 год.)

Теоретична частина. Вимоги до оформлення роботи. Як підготувати письмову доповідь. Як цікаво підготувати усну доповідь.

Практична частина. Доповідь по темі: «Екологічний стан міста». Перевірка оформлення робіт.

2.8. Як правильно робити презентацію, знайомство Microsoft Power Point (2 год.)

Теоретична частина. Захист дослідницької роботи. Доповідь, реферат, дискусія, газета, радіопередача, телепередача, презентація.

Практична частина. Робота в програмі Microsoft Power Point. Презентація «Криворіжжя – край козацький».

2.9. Тематичні навчальні дослідження (16 год.)

Теоретична частина. Принципи вибору теми і обґрунтування її актуальності.

Практична частина. Дослідження в рамках Всеукраїнських, обласних, міських акцій та експедицій «Мій рідний край», «Моя Батьківщина – Україна», «Палітра Січеславщини», «Герої не вмирають», «Це моя історія, це моє місто» тощо.

Розділ 3. Туристсько-спортивна підготовка (39 год.)

3.1. Спортивне орієнтування. Топографічна підготовка (12 год.)

Теоретична частина. Загальні відомості про спортивне орієнтування. Способи орієнтування на місцевості за компасом, небесними світилами. Визначення сторін горизонту. Поняття про азимут, масштаби спортивних карт. Умовні знаки спортивних карт. Види змагань із спортивного орієнтування.

Практична частина. Рух на місцевості з орієнтуванням за картою та легендою. Визначення сторін горизонту за компасом. Рух за вказаним азимутом.

3.2. Туристське спорядження (3 год.)

Практична частина. Підготовка та ремонт спорядження. Укладка рюкзака. Групове, індивідуальне, спеціальне та саморобне спорядження.

3.3. Туристський побут. Організація харчування в краєзнавчій експедиції (9 год.)

Теоретична частина. Улаштування місць привалів і ночівель, охорона природного середовища. Заготівля дров. Типи вогнищ.

Практична частина. Встановлення наметів. Улаштування місця для вогнища. Розпалювання вогнищ різного типу. Приготування їжі в польових умовах.

3.4. Техніка пішохідного туризму (6 год.)

Практична частина. Рух групи в пішому поході. Стрій туристської групи. Особливості руху туристської групи в певному районі. Способи подолання перешкод. Забезпечення техніки безпеки при подоланні перешкод.

3.5. Підготовка до літньої експедиції (9 год.)

Теоретична частина. Мета та завдання експедиції. Вивчення району експедиції. Методи збирання краєзнавчих матеріалів. Польовий зошит та польовий щоденник, вимоги до їх ведення, спеціальні запитальники.

Практична частина. Розподіл обов'язків між членами групи. Робота з картографічним матеріалом з метою розробки маршруту експедиції. Складання кошторису та матеріальне забезпечення експедиції.

Розділ 4. Фізична підготовка та безпека життєдіяльності (42 год.)

4.1. Фізична підготовка. Спортивні ігри (22 год.)

Теоретична частина. Ранкова гімнастика - один з факторів фізичної підготовки юних туристів-краєзнавців. Час, умови і місце проведення ранкової гімнастики. Похідний крок. Вправи для ніг, присідання та стрибки. Гігієна гімнастичних вправ. Вправи без предметів та на гімнастичних снарядах. Біг на різні дистанції. Стрибки у довжину та висоту. Плавання на різні дистанції.

Практична частина. Розучування кількох комплексів ранкової гімнастики та техніки оздоровчого бігу, правильного дихання. Біг на 50 та 100 метрів, спеціальні бігові вправи, стрибки у довжину та через перешкоди. Вдосконалення техніки плавання. Одноденна туристсько-краєзнавча подорож.

4.2. Правила санітарії та гігієни. Перша (долікарська) медична допомога (20 год.)

Теоретична частина. Правила особистої гігієни (догляд за шкірою, зубами тощо). Гігієна одягу та взуття (правильний вибір взуття та одягу). Гігієна харчування. Профілактика захворювань і травмувань під час подорожі. Похідна аптечка.

Практична частина. Накладання пов'язок, шин при різних типах переломів, вивихів, розтягів, забиттів тощо. Виготовлення нош, способи транспортування потерпілого, техніка реанімації. Допомога при травмах та отруєнні травами, грибами.

Підсумок (3 год.)

Практична частина. Підведення підсумків роботи гуртка за рік. Відзначення кращих вихованців гуртка. Завдання на літо.

Багатоденна туристсько-краєзнавча подорож. Підготовка та проведення туристсько-краєзнавчої подорожі як форми комплексного закріплення та реалізації набутих вихованцями

знань, умінь та навичок у навчальному році (проводиться поза сіткою навчальних годин та, як правило, під час літніх канікул).

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці гуртка повинні знати і розуміти:

- основні природні, історичні, археологічні пам'ятки України, рідного краю;
- документацію для проведення краєзнавчої експедиції;
- основні документи музейної справи;
- основні вимоги до звіту про краєзнавчу експедицію та туристський похід;
- краєзнавчу та іншу літературу з природи рідного краю;
- схему опису маршруту краєзнавчої експедиції;
- кіно–фотодокументи та інші джерела про природу рідного краю;
- фізико-географічні і кліматичні умови місцевості, що вивчається;
- екологічну термінологію;
- представників рослинного і тваринного світу місцевості, що вивчається;
- заповідні природні об'єкти рідного краю і України;
- закони і нормативні акти, спрямовані на збереження і раціональне використання природних ресурсів України;
- показники якості (стану) природних об'єктів.
- основні види і методи краєзнавчої і науково-дослідницької роботи, які можуть здійснюватися в краєзнавчій експедиції чи туристському поході, при проведенні краєзнавчих досліджень, інструменти (прилади), які при цьому застосовуються;
- місцеві ознаки погіршення та покращення погоди;
- правила безпеки учасників туристських походів та змагань, при подоланні перешкод, організації біваку;
- права та обов'язки учасників подорожей та змагань;
- основні положення Правил проведення туристських подорожей з учнівською та студентською молоддю України та Правил змагань із спортивного туризму і спортивного орієнтування;
- вимоги до походів різного ступеню та категорії складності;
- особливості особистого, групового і спеціального спорядження і обладнання з пішогодного туризму (інших видів туризму за необхідності);
- основні види перешкод, що визначають рівень складності походу (відповідно до обраного виду туризму);
- туристські обов'язки в групі;
- особливості організації біваку;
- вимоги до організації харчування туристів;
- умовні знаки спортивної та топографічної карти, порядок проходження дистанцій на змаганнях зі спортивного орієнтування;
- туристські можливості регіонів України;
- симптоми основних видів травм та захворювань, які можуть статися в поході чи на змаганнях;
- порядок дій в екстремальній (аварійній) ситуації в поході чи на змаганнях, порядок надання першої долікарської допомоги;
- фізичні, психологічні, тактико-технічні вимоги до учасників подорожей різних рівнів складності.

Вихованці гуртка повинні вміти і застосовувати:

- самостійно працювати з краєзнавчою та спеціальною літературою, іншими літературними джерелами;
- розробляти анкети та запитальники;
- систематизувати зібраний краєзнавчий матеріал;
- виконувати дослідження за вивченими методиками, вести письмову документацію;
- пояснювати взаємозв'язок між станом досліджуваного об'єкту та факторами природного та антропогенного характеру;
- складати звіт про краєзнавчу експедицію, краєзнавче дослідження, технічний опис маршруту;
- публічно виступати з доповідями, рефератами, пропагувати роботу гуртка;
- орієнтуватися на місцевості за допомогою карти та компасу, проходити маршрут за легендою, картою, долати дистанцію спортивного орієнтування в заданому напрямку та/або за вибором, по маркованій дистанції;
- складати план місцевості;
- розробляти маршрути походів 1-3 ступеню складності та 1-ї категорії складності (відповідно до обраного виду туризму);
- вимірювати відстані та визначати висоту предметів на місцевості різними способами;
- долати річку вброд, по колоді, мотузці з перилами, навісній переправі, долати круті трав'яні та піщані схили (спуск спортивним способом та підйом спортивним способом), траверс перешкоди;
- в'язати вузли, які застосовуються в туристських походах та на змаганнях;
- організувати бівак, розпалювати вогнище;
- складати меню для туристського походу;
- готувати їжу в похідних умовах на вогнищі;
- дотримуватися правил санітарії, гігієни і техніки безпеки;
- бережливо ставитися до обладнання та спорядження;
- оцінювати власні досягнення та досягнення інших гуртківців;
- співпрацювати з ровесниками під час колективної роботи;
- надавати першу долікарську допомогу при травмах;
- володіти навичками пішого, або лижного, водного тощо видів туризму);
- учні повинні взяти участь в краєзнавчій експедиції, учнівській краєзнавчій конференції, туристському поході.

Вихованці гуртка мають набути досвід:

- роботи з краєзнавчою літературою;
- підготовки презентацій за визначеною тематикою;
- роботи з аналітичними матеріалами;
- участі у конкурсах, експедиціях, акціях тощо;
- оформлення звітів туристсько-краєзнавчої експедиції;
- підготовки презентацій за визначеною тематикою;
- роботи з аналітичними матеріалами;
- організації туристського побуту;
- надання першої (долікарської) медичної допомоги;
- подолання перешкод (відповідно до обраного для експедиції способу пересування);
- аналізувати результати і прогнозувати наслідки зміни природних, економічних та соціальних умов на розвиток краю та суспільства в цілому;
- виступати з доповідями, рефератами;
- співпрацювати з різними суб'єктами, організаціями, музеями, науковими установами.

ЛІТЕРАТУРА

1. Борейко В.Є., Пустовіт Н.А. Екологічна етика та гуманне ставлення до тварин і рослин: Метод. посібник для вчителів. – К.: Київський еколого-культурний центр, Асоціація зоозахисних організацій України, 2011. – 80 с.
2. Бочко М., Бочко І. Методика проведення досліджень на місцевості. 6-й клас // Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2016. – № 16. – С. 13-25.
3. Захарченко Е.А. Вивчення та опис ґрунтового розрізу // Основи спостережень за станом довкілля / За ред. С.М. Панченка, Л.В. Тихенко. – Суми: Університетська книга, 2013. – С. 118-138.
4. Інструкція щодо організації та проведення екскурсій і подорожей з учнівською та студентською молоддю, Інструкція щодо організації та проведення туристських спортивних походів з учнівською та студентською молоддю (наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження нормативно-правових актів, які регламентують порядок організації туристсько-краєзнавчої роботи» від 02.10.2014 № 1124, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 27.10.2014 за № 1341/261178) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1340-14>.
5. Копилець Є.В. Використання поняття «цінності природи» в теорії екологічного виховання: історія та перспективи // Гуманізація навчально-виховного процесу: Зб. наук. пр. / За заг. ред. В.І. Сипченка. – Слов'янськ: СДПУ, 2008. – Вип. XLII. – С. 112-119.
6. Копилець Є.В. Екологічне виховання в туристському поході // Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2016. – № 32. – С. 3-7.
7. Копилець Є.В. Екологічне виховання у роботі учнівських туристсько-краєзнавчих об'єднань географічного спрямування // Географія та основи економіки в школі. – 2007. – № 7. – С. 32-35.
8. Копилець Є.В. Завдання з географії на Всеукраїнських зльотах юних туристів-краєзнавців // Освітні й наукові виміри географії: Зб. Матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф. / Відп. ред. С.М. Шевчук. – Полтава: ТОВ «АСМІ», 2016. – С. 291-294.
9. Копилець Є.В. Інтегративний потенціал краєзнавчих географічних досліджень учнівської молоді // Проблеми безперервної географічної освіти і картографії: Зб. наук. пр. – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2014. – Вип. 24. – С. 53-57.
10. Корнєєв О.В. Методика шкільного географічного краєзнавства. – Х.: Вид. гр. «Основа», 2007. – 144 с.
11. Корнєєв О.В. Розвиток географічного краєзнавства в Україні (кінець XIX - початок XX ст.) // Географія та основи економіки в школі. – 2005. – № 3. – С. 42-45.
12. Корнєєв О.В. Українські дослідники-краєзнавці // Корнєєв В.П., Корнєєв О.В. Видатні мандрівники, мореплавці та дослідники-краєзнавці. – Х.: Вид. гр. «Основа», 2005. – С. 176-215.
13. Кравчук О.П. Передумови та реалії формування краєзнавчої компетентності в учнів старшої школи // Освіта та розвиток обдарованої особистості. – 2016. – № 11. – С. 69-73.
14. Крачило М.П., Серебрій В.С. Географія: практичні заняття на місцевості. – К.: Вид. дім «Шкільний світ»: Вид. Л. Галіцина, 2006. – 128 с.
15. Позняк С. Ґрунт – феномен природи // Географія та основи економіки в школі. – 2005. – № 2. – С. 46-49.
16. Поліхун Н.І. Як стати дослідником. – Вид. 2-ге, доп. – К.: ТОВ «Праймдрук», 2012. – 224 с.
17. Прокопчук В.С. Шкільне краєзнавство: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2011. – 338 с.
18. Пустовіт Н.А., Колонькова О.О., Пруцакова О.Л. Школа екологічного вчинку: Метод. рекомендації. – Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2014. – 36 с.
19. Стадник О.Г. Літня практика з географії. – Х.: Вид. гр. «Основа», 2004. – 112 с.
20. Формування культури екологічної поведінки учнів основної школи: Метод. посібник / Пустовіт Н.А., Колонькова О.О., Пруцакова О.Л. та ін. – Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2014. – 156 с.

21. Швець М., Швець Н. Краєзнавство й туризм у системі навчально-виховної роботи // Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2015. – № 28. – С. 3-15.
22. Швець М. Як провести шкільний туристично-екологічний зліт // Географія та економіка в рідній школі. – 2017. – № 2. – С. 16-24.

ОРИЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ОБЛАДНАННЯ

Найменування обладнання	Кількість, шт.
Аптечка першої медичної допомоги	1
Персональний комп'ютер	1
Принтер	1
Рулетка	1
Фотоапарат	1
Мультимедійний проектор	1
Саперна лопатка	2
Папір друкарський	100
Ватман А-1	30
Ручки кулькові різнокольорові	10
Набір олівців	3
Набір фломастерів	3
Ножиці	4
Гумка	5
Набір скріпок	2
Набір кнопок	2
Папки	15
Намет	4
Рюкзак	15
Туристський килимок	15
Спальний мішок	15
Кострове обладнання з котлами	1
Компас	15
Секундомір	15
CD-диски	5
Термометр	1
Барометр	1
Флюгер	1
Лупа	1

Рецензія
на навчальну програму з позашкільної освіти
туристсько-краєзнавчого напрямку «Краєзнавство рідного краю»
Юношевої Ілони Вікторівни – заступника директора
КПНЗ «ЦТКЕУМ Інгулецького району» КМР

Навчальна програма з позашкільної освіти туристсько-краєзнавчого напрямку є інноваційною, оформлена відповідно до вимог державного стандарту та листа Інституту інноваційних технологій і змісту освіти від 05.06.2013 №14.1/10-1685 «Про методичні рекомендації щодо змісту та оформлення навчальних програм з позашкільної освіти».

Дана програма туристсько-краєзнавчого напрямку «Краєзнавство рідного краю» створена на основі типових програм «Географічне краєзнавство», «Історичне краєзнавство» та «Екологічне краєзнавство», основний рівень, (навчальні програми для гуртків туристсько-краєзнавчого напрямку позашкільної освіти (краєзнавчий профіль), (випуск 1)), що має гриф «Рекомендовано» Міністерства освіти і науки України (Лист Міністерства освіти і науки України від 02.04.2012 № 1/11-4293 про надання грифа «Рекомендовано Міністерства освіти і науки спорту України».) Запропонована програма по освітнім напрямкам вельми актуальна на сучасному етапі навчання і спрямована на реалізацію вимог державного освітнього стандарту з організації позашкільної освіти серед учнів. Основна спрямованість програми сприяти відродженню духовності у юного покоління, прищеплення любові до своєї рідної землі, дати додаткові знання з географії та історії свого краю, познайомитися з його минулим і сьогоденням, вивчити природу і господарство рідного краю

Програма розрахована на гуртківців віком від 14 років і старші.

В основу програми покладено базові блоки:

I. Вступна частина.

II. Краєзнавство:

- географічне краєзнавство;
- геологічне краєзнавство;
- історичне краєзнавство.

III. Участь в очних Всеукраїнських, обласних міських акціях, експедиціях, конференціях

IV. Спортивно-туристська підготовка.

V. Фізична-культура та безпека життєдіяльності.

Важлива роль відводиться формуванню у гуртківців мовної культури, засвоєнню географічної, краєзнавчої та туристської термінології, практичних навичок роботи з колекціями, гербаріями, історичними довідками, літературою, обладнанням, компасом, картографічними матеріалами, користування туристським спорядженням та обладнанням, виконання топографічних робіт, свідомого ставлення до власного здоров'я.

Екскурсії та практичні заняття є обов'язковими та необхідними складовими навчально-виховного процесу. Вони передбачають створення умов для наближення змісту тем до реального життя. Необхідною умовою організації екскурсій і практичних занять на місцевості є дотримання санітарно-гігієнічних вимог та техніки безпеки.

Структура програми представлена відповідно до вимог до складання програми: пояснювальна записка, в якій дано обґрунтування програми, відображені мета і завдання; тематичне планування з вказівкою розділів і тем по розділах, нумерацією занять і кількості годин за темами; зміст діяльності по розділах; очікувані результати реалізації програми; список літератури відповідний змісту програми.

Актуальність програми полягає в тому, що зараз назріла гостра необхідність у вихованні активної громадянської позиції, дбайливого ставлення до всього, чим багата Україна. Саме з любові до своєї батьківщини, до рідного краю, де людина народилася і виросла, і починається формування любові до своєї країни. Пам'ять про минуле, про славних предків, про вікові культурні традиції допоможе відновити зв'язок поколінь,

пробудити національну гідність, виховати патріота, господаря своєї землі. Особливість даної програми полягає в ретельному відборі краєзнавчого матеріалу, в подачі учням нової для них інформації.

Мета програми: за допомогою різноманітної навчальної діяльності створити умови для розвитку інтересу до вивчення свого рідного краю, сформувати навички здорового способу життя, адаптованої до сучасних умов життєдіяльності.

Програма допомагає створити поведінкову модель, спрямовану на розвиток комунікабельності, вміння робити самостійний вибір, приймати рішення, орієнтуватися в інформаційному просторі.

Навчальна програма зорієнтована на кінцевий результат, створює оптимальні умови для розкриття здібностей та інтелектуального зростання особистості учня. Значна частина знань і вмінь, передбачена для освоєння вихованцями, має прикладне значення.

Кандидат географічних наук, доцент кафедри фізичної географії, краєзнавства та туризму Криворізького державного педагогічного університету

Пацюк В.С.

ЗАСВІДЧУЮ:
Учитель секретар
КРИВОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Міжсектор В.С. Пацюк
« 18 » 03 20 19 р.

Рецензія
на навчальну програму з позашкільної освіти
туристсько-краєзнавчого напрямку «Краєзнавство рідного краю»
Юношевої Ілони Вікторівни – керівника гуртка
КПНЗ «ЦТКЕУМ Інгuleцького району» КМР

Дана програма туристсько-краєзнавчого напрямку «Краєзнавство рідного краю» створена на основі типових програм «Географічне краєзнавство», «Історичне краєзнавство» та «Екологічне краєзнавство», основний рівень, (навчальні програми для гуртків туристсько-краєзнавчого напрямку позашкільної освіти (краєзнавчий профіль), (випуск 1)), що має гриф «Рекомендовано» Міністерства освіти і науки України (Лист Міністерства освіти і науки України від 02.04.2012 № 1/11-4293 про надання грифа «Рекомендовано Міністерства освіти і науки спорту України».)

Структура програми представлена відповідно до вимог до складання програми: пояснювальна записка, в якій дано обґрунтування програми, відображені мета і завдання; тематичне планування з вказівкою розділів і тем по розділах, нумерацією занять і кількості годин за темами; зміст діяльності по розділах; очікувані результати реалізації програми; список літератури відповідний змісту програми.

Мета програми: за допомогою різноманітної навчальної діяльності створити умови для розвитку інтересу до вивчення свого рідного краю, сформувані навички здорового способу життя, адаптованої до сучасних умов життєдіяльності.

Основна спрямованість програми сприяти відродженню духовності у юного покоління, прищеплення любові до своєї рідної землі, дати додаткові знання з географії та історії свого краю, познайомитися з його минулим і сьогоденням, вивчити природу і господарство рідного краю.

Головна роль відводиться формуванню у гуртківців мовної культури, засвоєнню географічної, краєзнавчої та туристської термінології, практичних навичок роботи з колекціями, гербаріями, історичними довідками, літературою, обладнанням, компасом, картографічними матеріалами, користування туристським спорядженням та обладнанням, виконання топографічних робіт, свідомого ставлення до власного здоров'я.

Навчальна програма зорієнтована на кінцевий результат, створює оптимальні умови для розкриття здібностей та інтелектуального зростання особистості учня

Рецензент:

Старший викладач кафедри виховання,

культури дорів'я, професійної

та позашкільної освіти КЗВО «ДАНО» ДОР»

[Підпис] Л.М.Шабасва

Підпис завірено

загальною відгук управління

персоналом

№ 000021

Н.В. Підприєм

ВИТЯГ
з протоколу від 13 червня 2019 р. № 4
засідання науково-методичної ради комунального закладу вищої освіти
«Дніпровська академія неперервної освіти» Дніпропетровської обласної
ради»

Голова науково-методичної ради: Шапран Л.О.

Секретар науково-методичної ради: Драгунов Г.П.

Присутні: 17 членів науково-методичної ради

6. Про схвалення навчальних програм з позашкільної освіти комунальних позашкільних навчальних закладів м. Кривого Рогу

СЛУХАЛИ: Мамедову І.О., завідувача НМЛ інноваційної діяльності в освіті, яка ознайомила присутніх з поданням директора департаменту освіти і науки виконкому Криворізької міської ради Т. Кріпак, щодо розгляду, схвалення навчальних програм з позашкільної освіти комунальних позашкільних навчальних закладів м. Кривого Рогу та можливості їх використання педагогами в освітньому процесі. Надані на розгляд 20 навчальних програм наступних комунальних позашкільних закладів :

Комунальний позашкільний навчальний заклад «Міський палац дитячої та юнацької творчості «Горицвіт» Криворізької міської ради:

- навчальна програма з позашкільної освіти фізкультурно-спортивного напрямку «Тайгер» (3 роки навчання). Укладачі: Смаглий Ігор Віталійович, Шелест Марина Миколаївна;

- навчальна програма з позашкільної освіти науково-технічного напрямку художньо-технічного профілю «Колаж» (2 роки навчання). Укладачі: Боброва Валентина Анатоліївна, Шелест Марина Миколаївна;

- навчальна програма з позашкільної освіти гуманітарного напрямку «Журналістика та видавнича справа» (2 роки навчання). Укладач: Місюкевич Олена Андріївна.

Комунальний позашкільний навчальний заклад «Клуб «Юний авіатор» Криворізької міської ради:

- навчальна програма з позашкільної освіти науково-технічного напрямку художньо-технічного профілю «Ігрове та документальне кіно» (2 роки навчання). Укладачі: Сологуб Константин Вікторович, Гусленков Володимир Миколайович.

Комунальний позашкільний навчальний заклад «Станція юних техніків Покровського району» Криворізької міської ради:

- збірник навчальних програм з позашкільної освіти науково-технічного напрямку «Технарик» (1 рік навчання). Укладачі: Рум'янцева Ганна Миколаївна, Козлова Оксана Олександрівна, Андрухів Людмила Василівна.

Комунальний позашкільний навчальний заклад «Станція юних техніків Саксаганського району» Криворізької міської ради:

- навчальна програма з позашкільної освіти науково-технічного напрямку спортивно-технічного профілю «Картинг». Укладач: Пустовий Олександр Олександрович;

- навчальна програма з позашкільної освіти науково-технічного напрямку інформаційно-технічного профілю «Основи програмування та робототехніки» (1 рік навчання). Укладач: Задорожній Віталій Миколайович.

Комунальний позашкільний навчальний заклад «Палац дитячої та юнацької творчості Центрально-Міського району» Криворізької міської ради:

- навчальна програма з позашкільної освіти художньо-естетичного напрямку вокального профілю колективу стилізованого народного співу «Ладоньки» (7 років навчання). Укладач: Хоменко Людмила Сергіївна;

- навчальна програма з позашкільної освіти гуманітарного напрямку «Медіа культура» (5 років навчання). Кузьменко Алла Миколаївна;

- навчальна програма з позашкільної освіти туристсько-краєзнавчого напрямку геологічного профілю «Топаз» (4 роки навчання). Укладач: Лихман Ольга Вячеславівна.

Комунальний позашкільний навчальний заклад «Центр туризму, краєзнавства та екскурсій учнівської молоді Інгулецького району» Криворізької міської ради:

- навчальна програма з позашкільної освіти туристсько-спортивного напрямку «Юні судді змагань» (1 рік навчання). Укладач: Глядченко Ганна Василівна;

- навчальна програма з позашкільної освіти туристсько-краєзнавчого напрямку «Краєзнавство рідного краю» (1 рік навчання). Укладач: Юношева Ілона Вікторівна.

Комунальний позашкільний навчальний заклад «Центр дитячої та юнацької творчості «Ріднокрай» Криворізької міської ради:

- навчальна програма з позашкільної освіти художньо-естетичного напрямку театрального профілю театрального гуртка «Маска» (7 років навчання). Укладач: Лагода Валентина Анатоліївна.

Комунальний позашкільний навчальний заклад «Центр спорту для дітей, юнацтва та молоді «Олімп» Криворізької міської ради:

- навчальна програма з позашкільної освіти фізкультурно-спортивного напрямку «ФІТНЕС-АЕРОБІКА» (2 роки навчання). Укладачі: Жарова Тетяна Іванівна, Блістун Ірина Вікторівна, Селюта Неоніла Василівна, Яблонська Ірина Василівна;

- навчальна програма з позашкільної освіти фізкультурно-спортивного напрямку «КІОКУШИНКАЙ КАРАТЕ» (10 років навчання). Укладач: Панчуков Олександр Гаврилович;

- навчальна програма з позашкільної освіти фізкультурно-спортивного напрямку «АКРОЙОГА» (5 років навчання). Укладач: Петраченко Ольга Валентинівна;

- навчальна програма з позашкільної освіти фізкультурно- спортивного напрямку «ЕСТЕТИЧНА ГІМНАСТИКА» (5 років навчання). Укладачі: Балаєва Валентина Веніаминівна, Зубенко Олена Володимирівна;

- навчальна програма з позашкільної освіти фізкультурно-спортивного напрямку «ЗАГАЛЬНА ФІЗИЧНА ПІДГОТОВКА» (5 років навчання). Укладач: Семеряга Олександр Миколайович;

- навчальна програма з позашкільної освіти фізкультурно-спортивного напрямку «ХІП-ХОП» (5 років навчання). Укладач: Шевцова Світлана Юріївна;

- навчальна програма з позашкільної освіти фізкультурно-спортивного напрямку «БОДІ БАЛЕТ» (7 років навчання). Укладач: Оставненко Інна Андріївна.

Програми мають якісні рецензії фахівців ДВНЗ «Криворізький національний університет», Криворізького природничо-наукового ліцею та КЗВО «Дніпровська академія неперервної освіти» Дніпропетровської обласної ради» і заслуговують схвалення та використання у практиці роботи закладів. Рецензії в наявності.

УХВАЛИЛИ: схвалити наступні програми для використання в роботі:

Комунальний позашкільний навчальний заклад «Міський палац дитячої та юнацької творчості «Горицвіт» Криворізької міської ради:

- навчальна програма з позашкільної освіти фізкультурно-спортивного напрямку «Тайгер» (3 роки навчання). Укладачі: Смаглій Ігор Віталійович, Шелест Марина Миколаївна;

- навчальна програма з позашкільної освіти науково-технічного напрямку художньо-технічного профілю «Колаж» (2 роки навчання). Укладачі: Боброва Валентина Анатоліївна, Шелест Марина Миколаївна;

- навчальна програма з позашкільної освіти гуманітарного напрямку «Журналістика та видавнича справа» (2 роки навчання). Укладач: Місюкевич Олена Андріївна.

Комунальний позашкільний навчальний заклад «Клуб «Юний авіатор» Криворізької міської ради:

- навчальна програма з позашкільної освіти науково-технічного напрямку художньо-технічного профілю «Ігрове та документальне кіно» (2 роки навчання). Укладачі: Сологуб Констянтин Вікторович, Гусленков Володимир Миколайович.

Комунальний позашкільний навчальний заклад «Станція юних техніків Покровського району» Криворізької міської ради:

- збірник навчальних програм з позашкільної освіти науково-технічного напрямку «Технарик» (1 рік навчання). Укладачі: Рум'янцева Ганна Миколаївна, Козлова Оксана Олександрівна, Андрухів Людмила Василівна.

Комунальний позашкільний навчальний заклад «Станція юних техніків Саксаганського району» Криворізької міської ради:

- навчальна програма з позашкільної освіти науково-технічного напрямку спортивно-технічного профілю «Картинг». Укладач: Пустовий Олександр Олександрович;

- навчальна програма з позашкільної освіти науково-технічного напрямку інформаційно-технічного профілю «Основи програмування та робототехніки» (1 рік навчання). Укладач: Задорожній Віталій Миколайович.

Комунальний позашкільний навчальний заклад «Палац дитячої та юнацької творчості Центрально-Міського району» Криворізької міської ради:

- навчальна програма з позашкільної освіти художньо-естетичного напрямку вокального профілю колективу стилізованого народного співу «Ладоньки» (7 років навчання). Укладач: Хоменко Людмила Сергіївна;

- навчальна програма з позашкільної освіти гуманітарного напрямку «Медіа культура» (5 років навчання). Кузьменко Алла Миколаївна;

- навчальна програма з позашкільної освіти туристсько-краєзнавчого напрямку геологічного профілю «Топаз» (4 роки навчання). Укладач: Лихман Ольга Вячеславівна.

Комунальний позашкільний навчальний заклад «Центр туризму, краєзнавства та екскурсій учнівської молоді Інгулецького району» Криворізької міської ради:

- навчальна програма з позашкільної освіти туристсько-спортивного напрямку «Юні судді змагань» (1 рік навчання). Укладач: Глядченко Ганна Василівна;

- навчальна програма з позашкільної освіти туристсько-краєзнавчого напрямку «Краєзнавство рідного краю» (1 рік навчання). Укладач: Юношева Ілона Вікторівна.

Комунальний позашкільний навчальний заклад «Центр дитячої та юнацької творчості «Ріднокрай» Криворізької міської ради:

- навчальна програма з позашкільної освіти художньо-естетичного напрямку театрального профілю театрального гуртка «Маска» (7 років навчання). Укладач: Лагода Валентина Анатоліївна.

Комунальний позашкільний навчальний заклад «Центр спорту для дітей, юнацтва та молоді «Олімп» Криворізької міської ради:

- навчальна програма з позашкільної освіти фізкультурно-спортивного напрямку «ФІТНЕС-АЕРОБІКА» (2 роки навчання). Укладачі: Жарова Тетяна Іванівна, Блістун Ірина Вікторівна, Селюта Неоніла Василівна, Яблонська Ірина Василівна;

- навчальна програма з позашкільної освіти фізкультурно-спортивного напрямку «КІОКУШИНКАЙ КАРАТЕ» (10 років навчання). Укладач: Панчуков Олександр Гавриїлович;

- навчальна програма з позашкільної освіти фізкультурно-спортивного напрямку «АКРОЙОГА» (5 років навчання). Укладач: Петраченко Ольга Валентинівна;

- навчальна програма з позашкільної освіти фізкультурно- спортивного напрямку «ЕСТЕТИЧНА ГІМНАСТИКА» (5 років навчання). Укладачі: Балаєва Валентина Веніаминівна, Зубенко Олена Володимирівна;

- навчальна програма з позашкільної освіти фізкультурно-спортивного напрямку «ЗАГАЛЬНА ФІЗИЧНА ПІДГОТОВКА» (5 років навчання). Укладач: Семеряга Олександр Миколайович;

- навчальна програма з позашкільної освіти фізкультурно-спортивного напрямку «ХІП-ХОП» (5 років навчання). Укладач: Шевцова Світлана Юріївна;

- навчальна програма з позашкільної освіти фізкультурно-спортивного напрямку «БОДІ БАЛЕТ» (7 років навчання). Укладач: Оставненко Інна Андріївна.

Рішення прийняте відкритим голосуванням.

Голосували: «За» -17; «Проти» - 0; «Утрималось» - 0.

Голова науково-методичної ради
КЗВО « ДАНО» ДОР»

Л.О. Шапран

Секретар науково-методичної ради
КЗВО « ДАНО» ДОР»

Г. П. Драгунов

